

Vraag nr. 34
van 19 november 1999
van mevrouw TREES MERCKX-VAN GOEY

Fruittel en gezondheidsrisico – Bevindingen

De Europese Unie (EU) en een aantal internationale instellingen leggen thans meer de nadruk op de integratie van het leefmilieu in de andere beleidssectoren.

Er bestaat een kennelijke relatie tussen leefmilieu en gezondheid.

In deze context wordt door sommigen beweerd dat er een correlatie zou bestaan tussen streken waar aan intensieve fruitteelt wordt gedaan en de aanwezigheid van een hoger risico op kanker.

1. Wordt deze stelling gesteund door cijfergegevens en door wetenschappelijk onderzoek ?
2. Wordt of werd er in het Hageland een verhoogd risico op bepaalde ziektes vastgesteld ?
3. Is er een dienst van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap waar burgers informatie kunnen krijgen over verhoogde risico's op ziekten die gerelateerd zouden zijn aan beroepsactiviteiten in hun streek, of aan bepaalde milieuactiviteiten of -gebeurtenissen ?
4. Ontvingen de bevoegde diensten van het departement van de minister signalen, informatie, waarschuwingen, studies of welkdanige andere gegevens dan ook van derden, inclusief artsen uit het betrokken gebied, die kunnen wijzen op een verhoogd risico ?
5. Wat bovengenoemde vragen betreft, vernam ik graag bij elk antwoord de datum waarop dit aan de betrokken diensten of aan de overheid in het algemeen werd meegedeeld, of waarop zij er kennis van kregen.

Antwoord

1. Intensieve teelt van gewassen gaat veelal gepaard met het gebruik van bestrijdingsmiddelen; stoffen die per definitie worden aangewend voor verdelging en bestrijding van op die plaats ongewenst biologisch leven.

Alhoewel pesticiden natuurlijk wel een zekere specificiteit hebben voor het doelorganisme, houdt gebruik daarom steeds een potentieel ri-

sico in voor de mens. Het risico is voornamelijk aanwezig bij werknemers in de productie en bij de gebruiker zelf. Het zijn immers deze mensen die met de hoogste concentraties in aanraking komen. Het grondig volgen van de gebruiksvoorwaarden is dan ook erg belangrijk, maar gebeurt naar alle waarschijnlijkheid niet steeds.

Zo bestaan er vanuit epidemiologisch onderzoek inderdaad aanwijzingen voor een verhoogd kankerrisico voor gebruikers van bepaalde bestrijdingsmiddelen, meer bepaald kans op leukemieën, lymfeklierkankers en wekedelen-sarcomen. Ook de IARC (International Agency for Research on Cancer) klasseert een aantal bestrijdingsmiddelen bijvoorbeeld als mogelijke carcinogenen voor de mens.

In het kader van een voor preventie preferentieel brongericht beleid is het de federale overheid, bevoegd voor productnormering, die via het toelaten en verbieden van bepaalde producten op de Belgische markt hier preventief optreedt.

2. Momenteel zijn er mij geen specifieke overlijdensstatistieken of morbiditeitsstudies bekend die betrekking hebben op het Hageland, in vergelijking met een controlestreek zonder intensieve fruitteelt.

Deze kunnen wel worden gegenereerd, doch specifieke methodologische problemen zullen interfereren met de (preventieve) waarde van eventuele resultaten van een dergelijke benadering.

3. Wanneer burgers vermoeden dat een bepaalde activiteit in hun streek gezondheidsbedreigend zou kunnen zijn, kunnen zij voor algemene informatie terecht bij de Vlaamse Gezondheidsinspectie. Momenteel is er van deze dienst een kleine equipe gevestigd in iedere Vlaamse provincie.

Voor informatie over gezondheidsrisico's ten gevolge van de door hen zelf uitgevoerde arbeid, dienen ze zich in de eerste plaats te wenden tot de arbeidsgeneesheer of de beroepsorganisatie.

In de nabije toekomst ga ik samen met mijn diensten bovendien werken aan het versterken van structuren, met name de lokale gezondheidsraden (LOGO), die dicht bij de bevolking antwoord kunnen geven op vragen en eventuele ongerustheid van burgers inzake de beïnvloeding van hun gezondheid door het lo-

kaal aanwezige milieu. Het opzetten van een dergelijk netwerk moet uiteraard worden voorbereid en het zal hoe dan ook tijd vergen vooraleer het operationeel is.

4. Uit het Hageland ontving de Vlaamse Gezondheidsinspectie, equipe Vlaams-Brabant, één klacht rond bestrijdingsmiddelen op 14 juli 1998 via de burgemeester van Zoutleeuw. Na onderzoek werd een antwoord aan de burgemeester geformuleerd op 19 september 1998.

In april 1999 ontving dezelfde dienst, equipe Limburg, een vraag van de burgemeester van Nieuwerkerken inzake een vermoed verhoogd voorkomen van kankergevallen. De vraag werd voorgelegd aan de Small Area Epidemiology werkgroep die aan de Katholieke Universiteit Leuven werd opgericht met epidemiologen en biostatistici van verschillende universiteiten. De groep gaf vooralsnog geen concreet antwoord op de vanuit Nieuwerkerken gestelde vraag.